

Kod ucznia

Liczba punktów

**WOJEWÓDZKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW DOTYCHCZASOWYCH GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
STOPIEŃ REJONOWY – 18.12.2018 r.**

1. Test konkursowy zawiera 27 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. Przy rozwiązywaniu zadań zamkniętych wyboru wielokrotnego wybierz jedną, prawidłową odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem, np.:

A ✕ C D

Jeżeli się pomylisz i zechcesz wybrać inną odpowiedź, to złe zaznaczenie otocz kółkiem (✕), po czym skreśl właściwą literę, np.:

A (✕) ✕ D

5. W innych zadaniach samodzielnie sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
6. Test wypełniaj długopisem, nie używaj korektora, ołówka ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
7. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
8. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
9. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Tekst 1.

Myszołów nie ma sobie nic do zarzucenia.
Skrupuły obce są czarnej panterze.
Nie wątpią o słuszności czynów swych piranie.
Grzechotnik aprobeuje siebie bez zastrzeżeń.

Samokrytyczny szakał nie istnieje.
Szarańcza, aligator, trychina i giez
żyją jak żyją i rade są z tego.

Sto kilogramów waży serce orki,
ale pod innym względem lekkie jest.

Nic bardziej zwierzęcego
niż czyste sumienie
na trzeciej planecie Słońca.

Wisława Szymborska, *Pochwała złego o sobie mniemania*

Zadanie 1. (1 p.)

Napisz w formie dwóch zdań złożonych podrzędnie, jakie jest przesłanie utworu.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (1 p.)

Jaką odmianę liryki reprezentuje utwór *Pochwała złego o sobie mniemania*?

Odpowiedz na pytanie, wybierając odpowiedź A, B lub C oraz jej uzasadnienie: 1, 2 albo 3.

A. Lirykę zwrotu do adresata,	ponieważ	1. wiersz zawiera zwroty do „ty” lirycznego.
B. Lirykę pośrednią,		2. podmiot liryczny zdradza w tekście swą obecność oraz wyraża wprost uczucia i refleksje.
C. Lirykę bezpośrednią,		3. emocje i myśli „ja” lirycznego można odczytać ze sposobu przedstawienia obrazu poetyckiego.

Zadanie 3. (1 p.)

Poruszana w Tekście 1. problematyka powoduje, że ma on filozoficzny charakter. Wyjaśnij, jak to rozumiesz.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (1 p.)

Ze względu na język Tekst 1. bogaty jest w

A. synonimy. B. antonimy. C. homonimy. D. neologizmy.

Zadanie 5. (1 p.)

Wyjaśnij, na czym polega paradoks występujący w tytule Tekstu 1.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (2 p.)

Stefan Żeromski nie od razu zatytułował swoją powieść *Syzyfowe prace*. Wcześniej były inne propozycje. Wyjaśnij je, nawiązując do treści utworu.

A. *Lekcja języka polskiego*

.....

.....

B. *Andrzej Radek, czyli Syzyfowe prace*

.....

.....

C. *Biruta*

.....

.....

Zadanie 7. (2 p.)

Podaj trzy argumenty poparte przykładami z *Syzyfowych prac*, które świadczą o tym, że jest to utwór realistyczny. Odpowiedzi udziel w formie trzech zdań złożonych.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (1 p.)

O których bohaterach jest mowa w poniższych fragmentach powieści *Syzyfowe prace*? Podaj imię i nazwisko.

A. *Kiedy go jednak gramatyka do cna znudziła, wtedy mrucząc obłudnie, gapił się na świat przez szyby.*

.....

B. *Wiek pacholęcy spędzał już to w izbie, gdzie mieściły się familie ratajów, już pod odkrytym niebem i nad wiekuiście odkrytą gnojówką.*

.....

C. *Teraz po śmierci matki wzięła w swe ręce zarząd domu i opiekę nad młodszym rodzeństwem.*

.....

D. *Mieszkał sam jeden u pana Kostrzulewa i poza murami szkoły nie miał prawa stykać się z kolegami. W gimnazjum pilnowano go również w sposób niezostawiający nic do życzenia.*

.....

Zadanie 9. (2 p.)

Wyjaśnij, dlaczego Andrzej Radek zaprzyjaźnił się z Bernardem Zygierem. Podaj trzy argumenty. Swoją wypowiedź zawrzyj w 2-3 zdaniach złożonych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (1 p.)

Podkreśl formę, która jest poprawna:

dekoldu / dekoltu

swetr / sweter

kisielu / kiślu

z wyjątkiem / za wyjątkiem

łabądz / łabędź

kontrola / kontrol

rożen / różno

karmik / karmnik

Zadanie 11. (1 p.)

Przykładem jakiej stylizacji jest poniższa wypowiedź?

Musi to być ciężkie, choć i taki cudacki pieróg, bo jak to profesorzyzna nadyma się, a dmucha, a chucha, jakby furę drzewa dźwigał na głowie.

.....

Zadanie 12. (1 p.)

Podaj trzy przyczyny, dla których Juliusz Słowacki wprowadził do *Balladyny* didaskalia.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (1 p.)

Udowodnij, że *Balladyna* jest typowym utworem pochodzącym z okresu romantyzmu. Podaj trzy przykłady, które o tym świadczą.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. (2 p.)

Cechy jakich gatunków literackich można dostrzec w *Balladynie*? Podaj do każdego z nich po dwa przykłady zaczerpnięte z utworu Juliusza Słowackiego.

nazwa gatunku		
przykłady z <i>Balladyny</i>	1. 2.	1. 2.

Tekst 2.

W kilka dni później widziano Skawińskiego na pokładzie statku idącego z Aspinwall do New Yorku. Biedak stracił posadę. Otwierały się przed nim nowe drogi tułactwa; wiatr porywał znowu ten liść, by nim rzucać po lądach i morzach, by się nad nim znęcać do woli. Toteż stary przez te kilka dni posunął się bardzo i pochylił; oczy miał tylko błyszczące. Na nowe zaś drogi życia miał także na piersiach swoją książkę, którą od czasu do czasu przyciskał ręką, jakby w obawie, by mu i ona nie zginęła...

H. Sienkiewicz, *Latarnik*

Zadanie 15. (1 p.)

Jaką funkcję w konstrukcji całego utworu *Latarnik* pełni powyższy fragment?

.....
.....

Zadanie 16. (1 p.)

Oceń prawdziwość poniższych sformułowań. Wybierz P, jeśli sformułowanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

<i>Latarnik</i> powstał w czasie podróży H. Sienkiewicza do Ameryki Północnej.	P	F
H. Sienkiewicz oparł fabułę <i>Latarnika</i> na prawdziwej historii polskiego emigranta Siellawy opisaną w <i>Listach z Kalifornii</i> Juliana Horaina.	P	F
Polak będący pierwowzorem Skawińskiego zaczytał się w epopei Adama Mickiewicza <i>Pan Tadeusz</i> .	P	F

Zadanie 17. (1 p.)

Odczytaj warstwę symboliczną noweli Henryka Sienkiewicza. W tym celu wypełnij tabelę.

element <i>Latarnika</i>	znaczenie symboliczne
postać Skawińskiego	
życie głównego bohatera	
książka <i>Pan Tadeusz</i>	

Zadanie 18. (1 p.)

Jakie postacie z mitologii przypomina tytułowy bohater noweli *Latarnik*? Podaj dwie i uzasadnij swój wybór.

-

.....

.....

-

.....

.....

Zadanie 19. (1 p.)

Przeczytaj fragment *Latarnika*.

Imię to nie było Skawińskiemu obce; wiedział, że należy ono do wielkiego poety, którego nawet i utwory czytywał po trzydziestym roku w Paryżu.

a) Zinterpretuj podkreślone sformułowania – podaj imię i nazwisko oraz fakt historyczny.

.....

b) Nazwij zabieg, jaki zastosował autor, chcąc ukryć pewne treści.

.....

Zadanie 20. (1 p.)

Uzasadnij, że Henryk Sienkiewicz w *Latarniku* ukazuje uniwersalne problemy emigrantów. Podaj dwa argumenty zilustrowane przykładami z tekstu.

-

.....

-

.....

Tekst 3.

Zdarto żagle, stér prysnął, ryk wód, szum zawiei,
Głosy trwożnej gromady, pomp złowieszcze jęki,
Ostatnie liny majtkom wyrwały się z ręki,
Słońce krwawo zachodzi, z niém reszta nadziei.

Wicher z tryumfem zawył; a na mokre góry,
Wznoszące się piętrami z morskiego odmętu,
Wstąpił geniusz śmierci i szedł do okrętu,
Jak żołnierz, szturmujący w połamane mury.

Adam Mickiewicz, *Burza*, fragment

Zadanie 21. (1 p.)

Jakie zabiegi językowe dynamizują utwór Adama Mickiewicza? Wymień dwa z nich.

.....

Zadanie 22. (1 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednio nazwy środków poetyckich, przykłady oraz funkcje.

nazwa środka poetyckiego	przykład z Tekstu 3.	funkcja
porównanie		
	<i>trwożnej gromady</i>	
		Oddaje odgłosy towarzyszące burzy.
	<i>góry, wznoszące się piętrami z morskiego oddechu</i>	

Zadanie 23. (1 p.)

W 4-5 zdaniach scharakteryzuj Rolanda jako przykład idealnego rycerza. Wymień co najmniej pięć cech bohatera i zilustruj je przykładami zachowań.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 24. (1 p.)

Wybrane wydarzenia z *Pieśni o Rolandzie* uporządkuj zgodnie z przebiegiem akcji, wstawiając cyfry od 1 do 8.

- - Postanowienie Ganelona, aby zemścić się na Rolandzie.
- - Przygotowania Karola Wielkiego do oblężenia stolicy Hiszpanii – Saragossy.
- - Przyjazd Ganelona do króla Marsyla i spisek przeciwko Rolandowi.
- - Uderzenie Saracenów na wojska Rolanda.
- - Śmierć Rolanda na polu bitwy.
- - Wyruszenie Franków w drogę powrotną do ojczyzny.
- - Odkrycie zdrady Ganelona przez Karola Wielkiego; powrót do Akwizgranu i osądzenie zdrajcy.
- - Powrót króla Karola na pomoc Rolandowi.

A. Karol Wielki, pokonawszy wojska Marsyla, wrócił do Francji na tarczy.
B. Wielu sportowców z naszej gminy stanęło w szranki podczas obchodów narodowego święta niepodległości.
C. Kapitan drużyny wystąpił w turnieju z otwartą przyłbicą, pragnąc osłonić twarz.
D. Nikodem rzucił rękawicę, sądząc, że gdy wygra zakład, zdobędzie większe zaufanie swoich rówieśników.

Zadanie 26. (1 p.)

A. Automateusz, który pragnął mieć przyjaciela w trakcie wyprawy, zakupił model przenośnego minirobota.

B. Gdy elektryczny Kvarcowy dążył do zniszczenia murów Frygidy, zaczynał odrobinę myśleć, a one pod wpływem ciepła topniały.

Zadanie 27. (10 p.)

Jak postęp techniczny może wpływać na ludzi? Napisz rozprawkę, w której przeanalizujesz jego pozytywne i negatywne skutki. W swej pracy odwołaj się do *Bajek robotów* Stanisława Lema oraz innego tekstu kultury.

Tvoja wypowiedź powinna liczyć minimum 25 zdań.

Brudnopis (nie jest oceniany)